

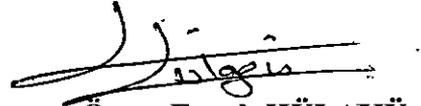
TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16254
Tarih : 05.02.2026

10/3709

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Ocak 2026 tarihinde Halep'te başlayarak Kuzey ve Doğu Suriye'nin tamamına yönelen saldırılara karşı Türkiye'nin birçok ilinde gerçekleştirilen barışçıl toplantı ve gösteri yürüyüşlerine yönelik kolluk müdahaleleri, gözaltı ve tutuklama uygulamaları ile bu süreçlerde ortaya çıkan hak ihlallerinin; kolluk, idare ve yargı boyutlarıyla birlikte incelenmesi, sorumluların tespiti ve benzer ihlallerin önlenmesine yönelik alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Ömer Faruk HÜLAKÜ

Bingöl Milletvekili

GEREKÇE

6 Ocak 2026 tarihi itibarıyla Halep'te başlayıp kısa süre içerisinde Kuzey ve Doğu Suriye'nin birçok yerleşimine yayılan saldırılar, bölgede yaşayan sivil halk açısından ağır insani sonuçlar doğurmuştur. Bu gelişmeler başta Türkiye olmak üzere tüm dünya kamuoyunda da ciddi kaygılara yol açmıştır. Söz konusu saldırıların siviller üzerindeki etkilerine dikkat çekmek, bölgedeki çatışmalı sürecin derinleşmesine karşı barış çağrısını yükseltmek ve uluslararası hukukun ihlal edilmesine karşı tepki göstermek amacıyla birçok ilde barışçıl toplantı ve gösteri yürüyüşleri düzenlenmiştir.

Bu gösteriler, herhangi bir şiddet çağrısı içermeyen, demokratik tepki ve ifade özgürlüğü kapsamında gerçekleştirilen, büyük ölçüde açık alanlarda yapılan ve kamuoyunu bilgilendirmeyi amaçlayan nitelikte olmasına rağmen kolluk kuvvetlerinin müdahaleleriyle karşılaşmıştır. Müdahalelerin önemli bir bölümünün toplantı ve gösteriler başlamadan önce yasaklama kararlarına dayandırıldığı, bazı illerde ise herhangi bir dağılma çağrısı yapılmaksızın müdahale edildiği yönünde ciddi iddialar bulunmaktadır.

Örneğin Mardin'de saldırıların protesto edildiği barışçıl yürüyüşlere çok sayıda yurttaşın katıldığı, ancak kolluk kuvvetlerinin müdahalesi sonucunda aralarında çocukların da bulunduğu çok sayıda kişinin gözaltına alındığı ve gözaltı süreçlerinde avukatlara erişimin fiilen zorlaştırıldığı kamuoyuna yansımıştır.

Urfa'da benzer içerikte düzenlenen protestolarda kolluk müdahalelerinin sertleştiği, müdahaleler sırasında yaralanmaların meydana geldiği, çok sayıda kişinin uzun süre gözaltında tutulduğu ve bazı kişiler hakkında tutuklama tedbirine başvurulduğu bilinmektedir.

Van'da gerçekleştirilen gösterilerde, basın mensuplarının ve insan hakları savunucularının da müdahaleye maruz kaldığı, görüntü alan gazetecilere yönelik engellemelerin yaşandığı, ifade ve basın özgürlüğü bakımından ciddi sorunların ortaya çıktığı görülmektedir.

Ankara ve İstanbul gibi büyük şehirlerde ise sınırlı sayıda katılımcıyla yapılan basın açıklamalarının dahi güvenlik gerekçesiyle engellendiği, çevre güvenliği bahanesiyle toplantı alanlarının ablukaya alındığı ve katılımcıların kimlik kontrolü adı altında fişlenmeye varan uygulamalara maruz kaldığı yönünde iddialar bulunmaktadır.

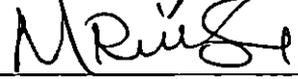
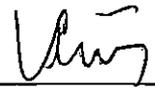
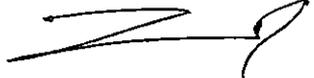
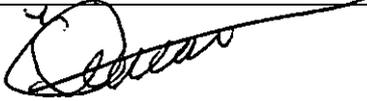
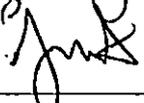
Bu süreçte çocuklar da gözaltı ve yargısal süreçlere dahil edilmiştir. Çocukların üstün yararının gözetilmediği, çocuklara özgü usul ve güvencelerin işletilmediği, tutuklama ve adli kontrol gibi istisnai tedbirlerin kolaylıkla uygulandığı görülmektedir. Bu durum hem iç hukuk hem de Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler bakımından ciddi bir sorun alanı oluşturmaktadır. Öte yandan, gözaltı süreçlerinde kötü muamele yasağı, sağlık hakkı ve savunma hakkı bakımından da önemli iddialar mevcuttur. Bazı vakalarda hekim muayenelerinin usule uygun yapılmadığı, gözaltına alınan kişilerin avukatlarıyla zamanında ve gizlilik içinde görüşemediği, adliyeye sevk sürelerinin keyfi biçimde uzatıldığı bilinmektedir. Aynı nitelikteki eylemler için farklı illerde farklı yargısal kararların verilmesi ise hukuk güvenliği ve öngörülebilirlik ilkesini zedelemektedir.

Tüm bu uygulamalar birlikte değerlendirildiğinde, barışçıl protesto hakkını kullanan yurttaşlara yönelik müdahalelerin münferit olaylar olmadığı ülke genelinde yaygın ve benzer yöntemlerle gerçekleştiği yönünde güçlü bir kanaat oluşmaktadır. Yaşananların kolluk uygulamaları, idari kararlar ve yargısal süreçler boyutuyla bütüncül biçimde ele alınması gerekmektedir.

Bu çerçevede Meclis Araştırması;

- Toplantı ve gösteri yürüyüşlerine yönelik yasaklama ve müdahalelerin hukuka uygunluğunu,
- Kolluk güçlerinin güç kullanma pratiğinin ölçülülük ilkesine uygun olup olmadığını,
- Gözaltı ve tutuklama süreçlerinde usuli güvencelerin işletilip işletilmediğini,
- Çocuklar, gazeteciler, avukatlar ve insan hakları savunucularına yönelik uygulamaların özel olarak incelenmesini sağlayacak ve benzer ihlallerin tekrarının önlenmesi açısından da önemli bir işlev görecektir.

Bu nedenlerle, Halep'te başlayıp Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelen saldırıların protesto edilmesi sırasında Türkiye genelinde yaşanan hak ihlallerinin tüm yönleriyle ortaya çıkarılması amacıyla Meclis Araştırması açılması zorunlu hale gelmiştir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKI	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	